

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878 Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NO. 159. — ŠTEV. 159. NEW YORK, FRIDAY, JULY 8, 1932 — PETEK, 8. JULIJA 1932 VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX

POGAJANJA V LAUSANNE V KRITIČNEM STANJU

MEDSEBOJNO POGODBO ŽE SESTAVLJAJO, ČETUDI NI MNOGO UPANJA NA USPEH

Nemčija je pripravljena plačati, ako je ugodeno njenim političnim zahtevam. — Herriot noče o tem nič slišati. — Podnevi je bilo nekoliko upanja, da se doseže sporazum. — Večerno posvetenje je bilo brezuspešno.

LAUSANNE, Švica, 7. julija. — Medtem ko je dopoldne vladalo po vseh taborih zelo optimistično razpoloženje, da bo pri današnjih pogajanjih prišlo do sporazuma v materialnih kot političnih vprašanjih, se je zvečer položaj naenkrat tako poslabšal, da je celo nevarnost, da se konferenca razbije.

Ob petih popoldne so se sestali von Papen, Herriot in MacDonald, da še enkrat prerešeta vsa vprašanja. Pri tem pa se je izkazalo, da Herriot nikakor ne dovoli, da bi bila Nemčiji določena kaka končna svota in tudi je odločno proti vsaki politični izpremembi v Nemčiji, četudi je MacDonald opozarjal na katastrofalne posledice, ki bi na vsak način nastopile, ako se konferenca razbije.

Vsa upanja so bila tedaj stavljena na konferenco šestih delegacij. Ta konferenca se je pričela ob šestih zvečer in je trajala do enajstih. Konferenca je imela namen skušati sestaviti zapisnik, v kolikor bi pri konferenci prišli do soglasja.

Pa tudi to upanje je šlo po vodi, kajti Francija je vstrajala pri svoji zahtevi, da mora Nemčija plačati štiri milijone in tudi ni hotela nčesar slišati o kakih enakopravnosti Nemčije v zboru narodov.

Pogajanja se bodo jutri zopet nadaljevala in MacDonald je koncem zadnje konference resno opominjal delegacije, da naj porabijo zadnje moči, da privedejo konferenco do dobrega konca. Nikdo pa ne more povedati, kaj bo prinesel jutranji dan.

Ko je Herriot prišel iz hotela Beau Rivage, kjer se vrše pogajanja, je odločno odklonil časnikarskim poročevalcem vsako izjavo.

Drugi francoski delegatje pa so rekli, da je pri pogajanjih največja ovira nemška zahteva po političnih izpremembah, četudi je v tem slučaju pri volji plačati tri milijone mark. Francozi so tudi izjavili, da bi bila Francija pripravljena sprejeti nemško ponudbo glede plačila treh milijonov mark, samo ako bi umaknila svojo zahtevo glede plačila treh milijonov mark in zahtevo glede enakopravnosti v razoroževanju in glede krivde za svetovno vojno.

Von Papen pa zopet vztraja pri svoji prvotni zahtevi, da se mora iz versailleške pogodbe črtati točka, ki zvrta vso krivdo za svetovna vojna na Nemčijo.

Kot pravijo nemški delegati, je Nemčija pripravljena sprejeti od Francije vsako zahtevano škodo, ako se črta ta točka.

LAUSANNE, Švica, 7. julija. — Pogajanja med von Papenom in Herriotom, ki so trajala celi dan, so prišla na mrtvo točko. Nista se mogla zediniti glede vojne krivde in vojne odškodnine.

Von Papen je predlagal, da se pogajanja glede vojne odškodnine in vojne dolga odgodijo. Herriot je rekel, da Francija ne bo nikdar sprejela nikakih političnih pogojev Nemčije, pa naj pride drugače do kateregakoli sporazuma.

Navzlic temu pa drugi diplomatje izdelujejo v glavnih točkah pogodbo ter upajo, da bodo na kak način poravnali nasprotstva v zadovoljstvo vseh udeležencev.

Kot se je izvedelo, so poglavitne točke pogodbe sledeče:

ZADNJA PRIČA KRAJLEVE D R A M E

Sluga kralja Ludvika II. Mauder je umrl. — Kralj je utonil leta 1886.

Monakovo, Bavarska, 7. julija. Pred nekaj dnevi je umrl nekdanji sluga bavarskega kralja Ludvika II., Bruno Mauder v svojem 83. letu. Z njegovo smrtjo prihaja spomin na tragični dogodek kralja Ludvika, ker je bil Mauder zadnja priča te drame na Starnberskem jezeru.

Mauder je leta 1877 stopil v službo kralja Otona in je bil leta 1886 tudi nekaj časa v službi kraljevega zdravnika dr. Gudden.

Mauder je podal zapriščeno izjavo o dogodkih 13. junija 1886, katerega dne je kralj utonil v jezeru.

Tega dne je Mauder kralju stregel pri kosilu. Nato mu pravi kralj, naj pokliče dr. Gudden, da gre z njim na izprehod. Dr. Gudden je prišel in Mauder je prinesel kralju površnik in dežnik. Vsi trije so skupno odšli iz gradu. Pred gradom je kralj zahteval dežnik. Dr. Gudden je nato ukazal Mauderju, da se odstrani, kar pri izprehodu ne potrebuje služabnika. Mauder je šel v grad, kralj in dr. Gudden pa sta šla dalje.

Žalostni dogodek ob jezeru se je tedaj odigral brez vsake priče. Ker se kralj in dr. Gudden do osmih zvečer nista vrnila, je bila kraljeva družina v velikih skrbih in več služabnikov skupno z Mauderjem se iskalo okoli jezera. Kmalu so na obrežju jezera našli premočen klobuk kralja. Oskrbnik grada Huber takoj skoči v jezero in se oklene plavajočega trupla. Bil je kralj brez suknjice. V neposredni bližini so našli truplo dr. Gudden. Kmalu nato, ko se je Mauder odstranil se je morala dogoditi tragedija.

Kralj Ludvik je bil slaboumen in v napadu blaznosti je najbrž napadel zdravnika in v borbi sta se zvalila v jezero, kjer sta utonila.

Binkoštno nedeljo so bili po mestu nabiti letaki, ki so naznačevali nesrečno smrt kralja Ludvika.

1. Listina, ki bo vsebovala podatke o pogodbi glede vojne odškodnine.
2. Gentlemanska pogodba, ki spravlja v medsebojno zvezo vojno odškodnino z dolgov Evrope Ameriki.
3. Pogodba glede dolgov med evropskimi državami.
4. Pismo Nemčiji, ki ji razloži gentlemansko pogodbo.

Seja šestih držav: Belgije, Francije, Nemčije, Italije, Anglije in Japonske, o kateri so domnevali, da bo trajala celo noč, se je že po petnajstih minutah razbila.

Francoski in nemški delegati nimajo upanja, da bi prišlo do sporazuma, medtem ko so Angleži še vedno optimističnega mnenja.

LAUSANNE, Švica, 7. julija. — Vsled naporne dela v prizadevanju, da bi prišlo do kakega sporazuma med državami, so živci angleškega ministrskega predsednika MacDonalda zelo napeti, zlasti še, ker je imel pred kratkim operacijo na očeh ter ga muči hud glavobol. Preteklo noč je moral MacDonald zaradi oči zapustiti sejo šestih držav.

FRANCOSKI SUBMARIN SE JE POTOPILO

Utonilo je 63 mornarjev. Sedem se jih je rešilo s plavanjem. — Submarin je bil na manevrih.

Cherbourg, Francija, 7. julija. 63 mornarjev se je pogreznilo v gotavo smrt, sedem pa se jih je na čudežen način rešilo s tem, da so štirideset minut plaval po morju, ko se je potopil novi francoski čoln "Promethee" ob obrežju Normandije.

Nesreča se je pripetila na tajni poizkusi vožnji in vzrok ni znan.

Potopil se je, ko je z zmerno hitrostjo plaval na površju sedem milj od Cape Levi.

Nenadoma, kot bi ga zadela granata, se je submarin pogreznil v 150 čevljev globoko morje. Enega častnika in pet mornarjev, ki so bili ob času nesreče na krovu, so odnesli valovi. Poveljnik submarina, poročnik Du Mesnil je slišal nek navaden šum in ropot in je stekel na poveljniški most, da se prepriča, kaj je. Pa videl je samo, kako je submarin izginil pod njegovimi nogami.

Rešilnih pasov niso imeli na sebi in je vseh sedem mož plavalo po razburkanem morju. Neka ribiška ladja, ki se je nahajala pol milje od njih, je slišala njih klice ter jim hitela na pomoč in posrečilo se ji je potegniti vseh sedem na svoj krov.

Ostalih 49 mož in izvedencev ter delavcev, ki so nadzirali delovanje novih strojev — vseh skupaj 63 mož se je pogreznilo v globino. Za nje ni nobenega upanja, da bi jih bilo mogoče rešiti.

"Promethee" ni še nikdar vozil pod vodo. Zgrajen je bil leta 1930, toda njegove stroje sa v največji tajnosti prenovili in so ga sedaj preskušali na površju.

BANČNI ROPARJI USTRELILI GLUHONEMEGA

San Pierre, Ind., 5. julija. — Sedem oroženih gangsterjev je vprizorilo napad na tukajšnje državno banko. Pri tem so ustrelili nekega gluhonemega moškega, ki je stal pred banko.

HOOVER SE HOČE IZNEBITI VETERANOV

Priporočal je senatu, da določi \$100,000 za prevoz veteranov. — Ta znesek se jim zaračuna za bonus.

Washington, D. C., 7. julija. — Medtem ko se med veteransko armado širi nezadovoljstvo in upor, je predsednik Hoover naprosil kongres, da dovoli \$100,000 za prevoz lačnih veteranov na njihove domove.

Hoover je rekel, da bo z dovoljno vsoto razpolagal načelnik veteranskih zadev general Frank T. Hines. Predsednik želi, da bi bili veterani iz glavnega mesta do 15. julija. Poleg plačane vožnje pa bodo veterani tudi dobili za čas prevoza po 75 centov na dan za hrano.

Toda predsednik Hoover zahteva, da so ti stroški kot posojilo na certifikate za bonde veteranov.

V istem času, ko je predsednik Hoover poslal senatni zbornici svoje pismo, v katerem priporoča, da senat dovoli imenovanje vsoto za prevoz veteranov, je policija pričela obsežno kampanjo, ki ima namen, da veterani ne bi prosjčili po ulicah, da bi bili vsled lakote prisiljeni odpotovati iz mesta.

Policijski komisar general Pelham D. Glassford je izdal na vse policijske postaje povelje, da aretirajo vsakega veterana, ki ga najdejo, da prosi za denar ali kako drugo pomoč.

Med veterani z vsakim dnem narašča nezadovoljnost proti diktatorskemu poveljniku Walterju W. Waters.

Posebno zabavljajo proti temu, ker je imenoval 500 veteranov, ki morajo paziti na to, da se njegova povelja izpolnjujejo. Rekli so, da se ne bodo več pokoravali tem surovim paznikom.

Waters je izjavil, da njegovi tavarši ne marajo denarja za vožnjo, ker jih bo le malo odšlo. Podpredsedniku Curtisu pa je sporočil, da imajo veterani zelo malo hrane in da naj kongres skrbli, da ne bodo lačni.

Večina teh mož nima doma, je rekel Waters. — Zakaj naj bi tedaj šli domov in kam? Tukaj smo in tukaj bomo stali, dokler nam ni izplačan bonus.

Waters je zopet poletel v New York, kjer je zopet dobil nekaj hrane in \$1700 denarja, kar pa zadostuje samo za dva dni. V Washington se je vrnil ravno ob pravem času, da je nekoliko pomiril nezadovoljstvo.

— Odpotoval sem iz mesta, — je rekel Waters, — da dobim za vas hrano in denar, da si kupimo živež. Obsojate me, toda skrbim, da niste lačni. Kadarkoli hočete imeti drugega voditelja, skličite volitve.

Ko nekoliko preneha, se zaslisijo kliči: — Tebe hočemo in s teboj smo!

— Dobival bom še dalje za vas hrano in denar, toda v New Yorku mi niso dovolili, da bi govoril v gledališču in po radio. In izvedel sem, da je ta žaba, Hoover, za tem.

PARNIKI ITALIJAN- SKE PROGE

Augustus, Conte Blancamano, Conte Grande, Roma, Saturnia in Vulcania se bodo od sedaj naprej vstavljali na pomolu št. 97, West 57th St., New York, N. Y.

ŽALOSTNA CIGANSKA NEVESTA

Ciganska nevesta se joka. Oče jo je prodal za dva tisoč. — Več sto ciganov pri svečanosti.

Ashland, O., 7. julija. — Ob svitu prasketajočih ognjev je ciganska princesa z objokanimi očmi postala žena sina ciganskega kralja iz drugega rodu. Več sto ciganov je plesalo in se gostilo.

Ko ji je bil položen na glavo iz cvetja spleten in s pisanimi trakovi okrašen poročni venec, je 19. letna nevesta Rosa Miller iz nepojasnjenega vzroka pričela bridko jokati. Nekateri so menili, da je mogoče zaljubljena v koga drugega.

Ženin, 20-letni George Ephrim, ni izgledal tako praznično, kajti na njegov beli sweater je bila pripeta samo velika rdeča vrtnica. Steve Ephrim, poglavar ciganskega rodu in oče ženina Georgea, je kupil nevesto svojemu sinu za \$2000, kar je navada pri ciganih.

Četudi je bila nevesta prava prodoba žalosti, je vendar bila dražestna. Njena rdeča židana obleka je bila obdelana z zlatimi trakovi. Na njenih nogah so pri svitu ognja bliščali srebrni čevlji. Po poroki so se pričele ženitovanske svečanosti in cigani so v svojem taboru pekli svinje in vino se teklo v obilici. Pozneje se je pričela godba in ples. Ples se je nadaljeval dolgo v noč prihodnjega dne, ko je prišla nevesta na ples in da prejme od svojih sorodnikov znake poroke.

Po ženitovanju sta se oba ciganska rodova ločila; ena skupina je odšla na svoje "večno" potovanje, druga pa je ostala v svojem stalnem bivališču.

AMERIŠKA LETALCA OKOLI SVETA

Berlin, Nemčija, 7. julija. — Ameriška letalca Mattern in Griffin sta danes priletela v Berlin iz New Yorka, ter sta zlomila vsak dosedajni rekord s poletom iz Amerike v Evropo. Po kratkem odmoru sta odletela proti Moskvi, kamor pa še nista dospela dasi imata že več ur zamude. Nekateri domnevajo, da sta preko Moskve kar nadaljevala svojo pot preko Sibirijske.

CHICAŠKI ŽUPAN JE BOLAN

Chicago, Ill., 7. julija. — Zdravniki so dredili, da je moral iti župan Anton Čermak na odpočitek v golnišnico. V bolnišnico so ga odpeljali proti njegovi volji, da okrevaja od naporov, katere je imel ob priključitvi republikanske in demokratske konvencije, zlasti pa še, ko je iskal za mesto posojilo, da bi plačal mestne uradnike in uslužbence, zlasti učitelje.

NEMČIJA SE PREŽIVLJA SAMA

Berlin, Nemčija, 7. julija. — Prehranilni minister Friedrich von Braun je po radiju sporočil, da je Nemčija, kar se tiče preživljanja, sedaj prvič po vojni neodvisna od drugih dežel. Nemški minlon je zapovedal, da morajo zmlati najmanj 97 odstotkov nemškega žita.

SOVJETI HOČEJO VELIKO LETINO

Stalin je izdal ukaz za rekordni pridelek. — Vlada je delavcem obljubila plačo. — Tudi kmetje bodo dobili plačilo.

Moskva, Rusija, 7. julija. — Da bo Rusija pospravila največjo letino v svojo zgodovino, je pričela sovjetska vlada največjo kampanjo.

Po cenitvi sovjetskih uradnikov bo letošnji pridelek v veliki meri presegal vsak pridelek dosedanjih let, ker je žito bogato obrodilo.

Vsi sovjetski listi prinašajo poziv, da naj ljudje poberejo z njiv vse žito do zadnjega klasa. Odredbo je izdal svet komisarjev in ga je podpisal Stalin in ministrski predsednik Molotov in noben ukaz ne bi dosegel v Rusiji takega odobravanja.

Ukaz je razdeljen v deset točk in vsaka povdarja nekaj važnega za žetev, pa tudi marsikaj, kar je bilo v preteklosti zanemarljivo.

Predgovor zatrjuje, da je žetev velike važnosti, ker predstavlja celo poljedelsko leto, z drugimi besedami, da je to preizkušnja dela kolektivnih in državnih kmetij ter traktoristih postojank.

Ukaz opozarja, da žita ni dovoljeno izgubljati in da morajo biti postavljene šrambe za žito. Za žetev in mlattev morajo biti najeti delavci, katerim se mora sorazmerno dobro plačati.

Delo mora biti plačano v naravnih in denarnih, vsled česar ima kmetovalec priložnost prodati svoje prideleke na trgu. Četrta in peta točka določujeta, da morajo delavci dobiti plačo naprej v žitu in denarju, ne pa šele po končanem delu.

Kolektivne kmetije, ki kažejo največji pridelek, imajo pravico obdržati za sebe večji odstotek žita.

Sedma točka določa, da mora biti na kolektivne kmetije poslanih 16,190 traktorjev, 6700 tovornih avtomobilov in drugih poljedelskih strojev v vrednosti 170 milijonov rubljev.

Komunistična stranka nima pravice vmešavati se v delo na kolektivnih kmetijah, temveč morajo pomagati ravnateljem takih kmetij.

Deveta točka določa, da morajo tavarne za avtomobile pospešiti svoje izdelke, kajti za velik pridelek so neobhodno potrebna prevozna sredstva.

Zadnja točka povdarja, da bo komunistična stranka pazila na delo na poljih in bo vsak dan poročala o napredku dela na vseh "frontah".

Ves svet z napetostjo pazi na letošnji pridelek v Rusiji, kajti Rusija je še vedno največja poljedelska država in je žito njen najvažnejši pridelek.

DESET MAJNERJEV ZASUTIH

Greensburg, Pa., 7. julija. — Dva majnerja sta bila ubita, sedem ranjenih in deset zasutih, ko se je utrjala plast zemlje v rovu John Carr Coal Co.

ZELEZNIŠKA NESREČA

Norwich, Conn., 7. julija. — Ko se je voz poulične železnice trčil z lokomotivo nekega tovornega vlaka blizu mesta, sta bila ubita sprevodnik in motorman, štiri osebe pa so bile ranjene.

